

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Jessie Burton
Casa destinului

Traducere din engleză și note de
ELENA DRĂGUȘIN-RICHARD

HUMANITAS
fiction

Redactor: Anca Dumitru
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Florina Vasiliu, Veronica Dinu

Tipărit la Livco Design

Jessie Burton
THE HOUSE OF FORTUNE
Copyright © 2022 by Peebo & Pilgrim Ltd
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2023,
pentru prezenta versiune în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BURTON, JESSIE
Casa destinului/Jessie Burton;
trad. din egleză și note de Elena Drăgușin-Richard. –
București: Humanitas Fiction, 2023
ISBN 978-606-097-296-9
I. Drăgușin-Richard, Elena (trad.; note)
821.111

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723/684 194

*Fiului meu, căruia i-am citit această poveste
înainte ca vreunul din noi să-i înțeleagă sensul.*

Robia va fi lungă; zidiți case și locuiți-le; sădiți
grădini și mâncați din roadele lor!

—*Jeremia, 29:28, citat subliniat de Marin Brandt
în Biblia familiei Brandt*

Fiecare femeie este arhitectul propriului destin.

—*Motto adresat de miniaturistă Nellei Brandt
în toamna anului 1686.*

ANUL 1705
O MOȘTENIRE

I

La cei optsprezece ani ai ei, Thea este prea mare să-și mai sărbătorească ziua de naștere. Rebecca Bosman a împlinit treizeci de ani în decembrie și nici măcar nu a pomenit acest lucru. Iată adevărata dovadă a rafinementului. În zorii întunecați de ianuarie, Thea tremură în pat, sub așternut. Aude cum mătușa ei se ceartă cu Cornelia, jos în salon, dar și cum tatăl ei trage deoparte masa pentru picnicul lor de pe covor. Întotdeauna încep ziua de naștere a Theei așezați pe covor. O tradiție de neocolit: se amuză autoproclamându-se aventurieri nevoiți să se descurce cu proviziile pe care au reușit să le agonisească. În ultima vreme a devenit un joc zadarnic și demn de milă, căci nici unul dintre ei nu a mai ieșit dintre zidurile orașului de ani de zile. Și apoi ce-i așa de rău cu masa? Au ținut cu dinții de cea bună, ar trebui să o folosească. Adulții stau la masă. Dacă Rebecca Bosman ar trebui să îndure un mic dejun în cinstea zilei ei de naștere, sigur ar sta la masă.

Dar Thea nu poate să le spună nici unul dintre lucrurile astea. Nici nu poate să îndure gândul că trebuie să coboare și s-o vadă pe mătușa Nella cum se întoarce cu spatele, trăgând de ghirlandele de hârtie ponosite pe care cu siguranță le-a atârnat în geamurile uriașe, acoperite cu cristale de gheață. Tatăl ei s-ar uita ținută la covorul tocit. Cornelia, fosta ei dădacă, ar privi abătută la micile *pufferts*¹ la care a trudit toată noaptea ca

1. Clătite crescută, prăjite în tigaie (în neerlandeză, în orig.).

să le facă perfecte. Thea n-ar vrea deloc să-i întristeze, dar nu știe cum să iasă din rolul de copil al tuturor în care au plasat-o. Chiar dacă a devenit femeie, în casa asta bucuria e mereu însoțită de teama pierderii.

Și iată că apare sub formă de mâncare, de miros dulce și condimentat care se insinuează de jos pe sub ușa dormitorului ei. *Pufferts* infuzate cu apă de trandafir, fără îndoială așezate ca să alcătuiască numele Theei, nu care cumva să-l uite. Ouăle pufoase ale Corneliei, cu semințe măcinate de chimion, menite să o țină captivă, chiflele cu unt care să o încălzească. Untul de Delft, un adevărat răsfăț, iar pentru adulți un degetar de vin dulce. Thea aruncă deoparte plapuma, dar nu reușește să se ridice din pat. Nu simte că starea ei de spirit se îmbunătățește la gândul untului special. Singurul lucru la care poate să spere este că i-au cumpărat bilete la Schouwburg, ca să o vadă pe Rebecca Bosman jucând din nou. Iar apoi, după finalul piesei, să se poată furișa la Walter, singura persoană care o poate face să se dea jos din pat.

Curând, își spune Thea. Curând vom fi împreună, și totul va părea firesc. Dar deocamdată va trebui să îndure o copilărie prelungită și stătută.

Adunându-și toată voința, se încalță, își pune halatul și pășește încet pe scări, ca să nu fie auzită. Thea se străduiește să fie recunoscătoare. Trebuie să încerce să nu-i dezamăgească. Veselia exagerată a familiei cu ocazia zilei ei de naștere nu o deranjase în trecut, dar între copilărie și optsprezece ani se așterne un întreg ocean. Până la urmă tot vor începe să o trateze ca pe un adult. Și poate că anul acesta, cu ocazia zilei sale de naștere, cineva îi va da pentru prima oară în viață darul pe care îl vrea cu adevărat: să-i vorbească despre mama ei, să-i spună o poveste sau măcar o povestioară despre ea! Da, cu toții știm că astăzi este cea mai dificilă zi din calendarul familiei Brandt. Da, în urmă cu optsprezece ani Marin Brandt a murit chiar în această casă, dându-i naștere Theei. Dar cine ar putea să găsească această zi mai dificilă decât

mine, se gândește Thea, în timp ce înaintează pe gresia din hol, eu, care am crescut fără mamă?

În fiecare an nu vorbesc decât despre cât de mult a crescut Thea în douăsprezece luni, cum e și mai frumoasă sau deșteaptă, de parcă e o persoană nouă-nouță de fiecare dată. Ca și cum la fiecare opt al lui ianuarie, care este mereu rece și mereu trist, apare ca nouă din găoace. Dar Thea nu vrea ca ei să-i reflecte creșterea. Are o oglindă pentru asta. De ziua ei vrea să se uite în oglindă și să o vadă pe mama ei, să știe cine a fost și de ce tatăl ei nu vorbește niciodată despre ea. De ce aproape toate întrebările ei primesc drept răspuns un schimb de priviri sobre și buze țuguiate. Ezită cu spatele lipit de perete. Poate că ei vorbesc chiar în clipa asta despre Marin Brandt.

Expertă la trasul cu urechea, Thea așteaptă în penumbra de la ușa salonului, cu răsufllarea tăiată de speranță.

Nu. Se ciorovăiesc despre cum Lucas, motanul, n-o să accepte să poarte un guler aniversar.

— Îl urăște, Cornelia, spune mătușa ei. Uită-te în ochii lui. O să vomite pe covor.

— Dar o face să râdă.

— Nu și dacă o să mănânce *pufferts* lângă vărsătura lui.

Lucas, zeul cu ochi galbeni al resturilor de mâncare, miaună indignat.

— Albăstreaua mea, intervine tatăl Theei. Lasă-l pe Lucas să stea neîmbrăcat la micul dejun. Permite-i acest lucru. Poate se îmbracă pentru cină.

— Voi doi nu aveți nici un simț al sărbătorii, răspunde Cornelia. Îi *place*.

Thea știe prea puțin în afară de ritmurile lor familiare, de vocile lor. Închide ochii. Înainte adora să-i asculte pe Cornelia, pe mătușa Nella, pe tatăl ei, să stea la picioarele lor sau atârnată de gâtul lor, să fie iubită și mângâiată, strânsă în brațe și tachinată. Dar acum lucrurile astea n-o mai interesează și nu de gâtul lor vrea să se atârne. Iar conversația asta despre gulerul pe care ar trebui sau nu să-l poarte motanul lor uriaș o face pe

Thea să-și dorească să fie altundeva. Să fie departe de ei și să-și înceapă propria viață, pentru că nici unul dintre ei nu știe ce înseamnă să ai optsprezece ani.

Trage aer adânc în piept și intră. Familia ei se întoarce la unison, și ochii li se luminează. Lucas pășește țațoș către ea, în ciuda greutateii lui. Ghirlandele de hârtie sunt agățate la geamuri, așa cum își închipuia că vor fi. Ca și Thea, familia ei este încă în cămași de noapte, o altă tradiție de Ziua de Naștere a Theei. Este stingherită să vadă conturul corpurilor lor bătrâne. E adevărat că mătușa Nella arată încă destul de bine la treizeci și șapte de ani, dar tatăl ei are patruzeci și unu, iar un bărbat de patruzeci și unu de ani ar trebui să fie complet îmbrăcat atunci când coboară la micul dejun. Cornelia are șolduri atât de late! Oare nu-i e rușine de modul în care lumina pătrunde prin cămașa ei? Eu aș fi stingherită, își spune Thea. N-o să-mi las corpul să se bălângăne așa niciodată. Oricum nu ai ce face după cum tot repetă Cornelia: „Când îmbătrânești, șoldurile ți se lățesc și apoi mori.“ Dar Thea o să fie ca Rebecca Bosman, care încape în hainele pe care le purta la vârsta Theei. Secretul, spune Rebecca, este să treci foarte repede pe lângă orice brutărie. Cornelia nu ar fi de acord.

— La mulți ani, bulgăraș! spune Cornelia cu un zâmbet larg.

— Mulțumesc, răspunde Thea, încercând să nu facă o grimasă la auzul poreclei. Îl ia pe Lucas în brațe și merge către locul unde sunt adunați cu toții pe covor.

— Ce înaltă ești! spune tatăl ei. Când o să te oprești din crescut? Nu pot să țin pasul cu tine.

— Papa, am aceeași înălțime de doi ani de zile.

O îmbrățișează îndelung.

— Ești perfecțiunea întruchipată.

— E Thea, spune mătușa.

Thea privește în ochii mătușii ei și îl lasă jos pe Lucas. Mătușa Nella e întotdeauna cea care îl aduce cu picioarele pe pământ pe tatăl ei, când exagerează cu laudele. Mătușa Nella e mereu cea care caută nod în papură.

— Să mâncăm, spune Cornelia. Lucas, nu!

Motanul fără guler și nestingherit are deja o bucată de ou în gură. Se retrage într-un colț, cu labele din spate ca o pereche de pantaloni nisipii. E foarte comun ca locuitorii Amsterdamului să nu agreeze animalele în casă, de teamă că labele lor vor murdări podelele proaspăt spălate, că-și vor face nevoile în locuri curate și vor distruge mobila. Dar lui Lucas nu-i pasă de ce crede lumea. E perfect în felul său și are darul de a o liniști pe Thea.

— Cea mai lacomă creatură din Herengracht, spune mătușa Nella. Nu vrea să prindă șoareci, se mulțumește cu dejunul nostru.

— Lasă-l în pace, intervine Thea.

— Bulgăraș, zice Cornelia, iată clătitele tale aniversare. I le prezintă. *Pufferts* miniaturale compun numele ei, THEA BRANDT. Avem sirop de trandafiri, dar dacă vrei ceva sărat cu ele...

— Nu, nu, e bine așa. Mulțumesc.

Thea se așază pe covor, cu picioarele sub ea și își bagă rapid două *pufferts* în gură, una după alta.

— Mai încet! o dojenește Cornelia. Otto, vrei o chiflă cu unt?

— Te rog, răspunde el. Nu mă lasă genunchii să stau pe covor. O să mă așez pe scaun, dacă nu are nimeni nimic împotriva.

— Nu ai optzeci de ani, spune mătușa Nella, dar tatăl Theei o ignoră.

Femeile stau pe covor. Thea se simte ridicolă și se bucură că nimeni nu le poate vedea de pe stradă.

— Vrei un deget de vin? o întrebă mătușa Nella.

Thea se ridică un pic, cu farfuria pe genunchi.

— Chiar pot?

— Ai optsprezece ani. Nu mai ești un copil. Uite. Mătușa Nella îi oferă un păhărel.

— De Madeira, clarifică tatăl ei. Au avut un butoi la VOC¹, netrecut în registre, cu jumătate de preț.

— Slavă Domnului că a fost așa, spune mătușa ei. Nu ne permitem să cumpărăm din senin butoaie de Madeira.

Iritarea i se citește pe chip, iar mătușa Nella roșește și se uită țintă la modelul covorului.

— Să ciocnim, continuă tatăl Theei. În cinstea Theei noastre. Să fie mereu în siguranță...

— ...bine hrănită, spune Cornelia.

— ...și fericită, adaugă Thea.

— Și fericită, repetă și mătușa.

Thea înghite vinul – un șoc puternic și luminos care radiază în stomacul ei pentru a-i da curaj.

— Cum a fost ziua în care m-am născut? întrebă.

Tăcere pe covor, tăcere pe scaun. Cornelia se întinde să ia încă o chiflă și o umple cu ou pufos.

— Ei bine? întrebă Thea. Toți ați fost de față.

Mătușa Nella se întoarce către tatăl Theei. Privirile li se întâlnesc.

— Ai fost de față, nu-i așa, papa? insistă Thea. Sau am venit pe lume singură?

— Toți venim pe lume singuri, îi răspunde Nella.

Cornelia își dă ochii peste cap. Tatăl Theei nu spune nimic. E la fel ca întotdeauna.

Thea oftează.

— Nu ați fost fericiți că m-am născut.

Familia ei se însuflețește și se întoarce către ea, îngrozită.

— O, nu, spune Cornelia. Am fost atât de fericiți! Ai fost o binecuvântare.

— Am fost un sfârșit, spune Thea.

Mătușa Nella închide ochii.

— Ai fost un început, spune tatăl ei. Cel mai bun început posibil. Acum e timpul pentru daruri.

1. Compania Olandeză a Indiilor Orientale.

Thea știe că a fost învinsă din nou. Cel mai simplu lucru pe care îl poate face acum este să mănânce încă o chiflă cu unt și să deschidă darurile pe care le-au adunat pentru ea. O cutie cu fursecurile ei preferate cu scorțișoară de la Cornelia, iar de la tatăl și mătușa ei, căci da, se pare că acordă atenție măcar unei părți a sufletului său, două bilete pentru spectacolul cu *Titus* din acea seară.

— Locuri la galerie, spune și simte cum îi crește inima. Un dar cu adevărat generos. O, mulțumesc!

— Nu împlinești optsprezece ani în fiecare zi, zâmbește tatăl ei.

— Putem să petrecem ziua împreună, spune Cornelia. Tu și cu mine.

Thea se uită la fețele lor luminoase. Își dă seama că deja au planificat cine o va însoți, și e de înțeles, presupune ea, căci tatăl ei trebuie să plece în curând la slujba lui de funcționar la VOC, iar mătușii nu-i place teatrul.

— Mulțumesc, Cornelia, zice ea, și dădaca ei o strânge de mână.

Titus e o piesă plină de violență, iar preferatele Theei sunt poveștile de dragoste. Idile care se petrec în pădure sau pe insule de vis, unde totul este plin de încurcături înainte de a se desluși în final. De la vârsta de treisprezece ani Thea le obligă pe mătușa ei sau pe Cornelia să meargă cu ea la teatrul orașului. Ajung devreme de fiecare dată, plătesc taxa de intrare și doi stuiveri în plus pentru locuri în picioare, nici gând să-și permită locuri la primul nivel, la balcon, și cu atât mai puțin în lojă, iar apoi așteaptă ca teatrul să se umple cu șase sute nouăzeci și nouă de alte trupuri. Evadările ei în câte o comedie sau tragedie sunt ca o întoarcere acasă. După ce a împlinit șaisprezece ani, după multe implorări și rugăminți și în ciuda împotrivirii vehemente a Corneliei, familia ei a căzut de acord să o lase din când în când să parcurgă cele cinci minute pe jos până la teatru neînsoțită, câtă vreme venea direct acasă. Până când l-a întâlnit pe Walter în culise cu șase luni în urmă, Thea

s-a ținut de cuvânt. Dar lucrurile sunt pe cale să se schimbe. Anumite înșelătorii au devenit necesare. A început să exagereze durata spectacolelor ca să fure puțin timp în plus cu el. Chiar a inventat titluri de piese și zile de spectacol ca să meargă să-l caute în culise. Familia ei nu i-a pus niciodată la îndoială afirmațiile. Nimeni n-a verificat ce farsă sau tragedie se joacă. Și cu toate că Thea se simte uneori vinovată, iubirea ei și a lui Walter este prea importantă. Povestea lor de dragoste se joacă în coridoarele doasnice din Schouwburg, folosind cuvinte de neșters, căci rămân întipărite în inima ei. Thea știe că nu va renunța niciodată la povestea lor.

— Nu uita de seara asta, spune mătușa.

Thea ridică ochii de la biletele pe care le ține în mână.

— Seara asta?

Observă imediat respirația precipitată care indică nervozitatea mătușii ei.

— Ai uitat? întrebă mătușa Nella. Balul celor Trei Regi¹ la familia Sarragon. Thea, e un miracol că am fost invitați. Am cultivat-o pe Clara Sarragon de la Sfinții Mihail și Gavril încoace numai ca să fiu sigură că se întâmplă.

Thea aruncă o privire la expresia încremenită a tatălui ei și decide să riște.

— Nu-ți plac oamenii ăștia. De ce trebuie să mergem?

— Pentru că trebuie, spune mătușa Nella, îndreptându-se cu pași mari către ferestrele înalte și largi din salon care dau către canalul Heren.

— Dar de ce trebuie? insistă Thea.

Nimeni nu răspunde. Prin urmare Thea hotărăște să-și joace ultima carte.

— Clara Sarragon are plantații în Surinam, nu-i așa?

Atmosfera din cameră se tensionează. Thea știe că tatăl ei a fost sclav în acea colonie, iar la vârsta de șaisprezece ani a fost

1. Ziua celor Trei Regi (Epifania Domnului sau Ziua celor Trei Regi Magi) este o sărbătoare catolică celebrată pe 6 ianuarie.

Cuprins

Anul 1705. O moștenire	9
Daruri ciudate	81
O seră	145
O soție	217
Fata dispărută	287
Aurul verde	323
<i>Mulțumiri</i>	367